

רע"פ 4115/18 - ג'ובראן חביש נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4115/18 - א'

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

ג'ובראן חביש

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע על גזר זינו של בית המשפט
השלום בחיפה ב-פל"א 219-11-16 מיום 26.3.2018
שניתן על ידי כב' השופטת אסתר טפטה-גרדי

בשם המבקש:

עו"ד שלומי בלומנפלד

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעפ"ת 14073-04-18 (השופט א' בולוס) מיום 10.5.2018, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו בפל"א 219-11-16 (השופטת א' טפטה-גרדי) מיום 26.3.2018, אשר השית על המבקש את העונשים הבאים: חודשיים מאסר בפועל; מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים למשך שלוש שנים; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שנתיים; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים; קנס בסך 1,000 ש"ח.

2. על פי העובדות המתוארות בכתב האישום, נהג המבקש ביום 31.10.2016 ב"רכב תפעולי" באזור אשר אינו מוגדר כ"אזור תפעולי", וזאת בעת פסילת רישיונו במסגרת העונש שהוטל עליו בנוכחותו בבית משפט השלום לתעבורה בעכו בת"ד 93-01-09 מיום 1.6.2014 (להלן: ההליך משנת 2014).

3. ביום 15.11.2016 הודה המבקש בעובדות כתב האישום והורשע בעבירות שיוחסו לו. בית המשפט הורה על שחרורו ממעצרו בפיקוח אלקטרוני, לאחר הפקדת ערבון וערבויות, ועל השמתו במעצר בית חלקי.

4. בדיון שנערך בבית משפט השלום בעכו ביום 26.9.2017, בו טענו באי-כוח הצדדים לעונש, הזכיר הסניגור את המאסרים המותנים שהיה תלויים ועומדים נגד המבקש בגין הרשעתו בהליך משנת 2014, וכן ציין כי בהליך נוסף המתקיים בעניינו של המבקש, גם כן בעבירות נהיגה, הורה בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (פל"א 7450-08-15; להלן: ההליך משנת 2017), בטרם מתן גזר דינו, על הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש. תסקיר זה הוגש ביום 7.9.2017.

בא-כוח המבקש, שסבר כי נדרש תסקיר שירות המבחן כדי לבחון את שאלת הפעלת המאסרים המותנים, ציין כי:

"התלבטתי ארוכות עם עצמי אם לבקש תסקיר שירות מבחן לפני הטיעון לעונש או לא. הדבר יהא ברור שאם בית המשפט [יסבור - י' א'] שתסקיר כזה נדרש, אבקשו. אני רוצה לציין שמרשי עומד לדין היום בתיק נוסף המתקיים בחיפה. ניתן תסקיר בעניינו של שירות המבחן, לא מזמן, בחיפה. התסקיר היה חיובי באותו תיק. מדובר שם בעבירות דומות. יכול להיות ואני פונה לבית המשפט שהוא יוכל לעשות שימוש באותו תסקיר גם בתיק זה" (עמ' 9 שורות 12-16 לפרוטוקול הדיון מיום 26.9.2017).

באת-כוח המשיבה התנגדה להצעה זו, שכן לשיטתה "מדובר בשני תיקים שונים ונפרדים". משכך, ולנוכח בקשתו של בא-כוח המבקש, הורה בית המשפט על הגשת תסקיר נוסף בעניינו של המבקש. במסגרת זו ציין בית המשפט את פרטי ההתקשרות עם המבקש ובא כוחו, והוסיף כי "אם לא ייצור שירות המבחן קשר עם הנאשם בתוך 45 ימים, יפנה הסניגור לשירות המבחן לקידום הטיפול בתיק".

5. בתסקיר מיום 3.1.2018, נכתב כי שירות המבחן ביקש לזמן את המבקש לפגישה, ולצורך כך נשלחה הזמנה באמצעות סניגורו. המבקש לא הגיע לפגישה. כמו כן צוין כי שירות המבחן ניסה ללא הצלחה ליצור קשר טלפוני עם המבקש.

משכך, צוין בתסקיר כי שירות המבחן נסמך על התסקיר שניתן בהליך משנת 2017 ועל עיון במסמכי בית המשפט וברישום הפלילי והתעבורתי של המבקש. לאור כל האמור בתסקיר, ובין היתר לנוכח העובדה שלא ניתן היה לקבל את התייחסותו של המבקש לעבירות הנדונות בתיק זה, ולנוכח עונש המאסר בפועל שהוטל עליו בהליך משנת 2017, עמדתו של שירות המבחן היתה כי:

"אין באפשרותנו לבוא בהמלצה טיפולית בעניינו העשויה להפחית את הסיכון לחזרה על התנהגות דומה בעתיד".

6. לקראת הדיון שהתקיים ביום 11.2.2018, מסרה המשיבה הודעה לבית המשפט, לפיה המאסרים המותנים שהיה תלויים נגד המבקש הופעלו במסגרת ההליך משנת 2017, ועל כן מתייתרת השאלה האם להפעילם בתיק זה.

7. בדיון מיום 11.2.2018 ציין בא-כוח המבקש כי שירות המבחן לא יצר קשר עם המבקש וכי לא זכור לו שקיבל הזמנה משירות המבחן עבור המבקש, הגם שיתכן שהיתה "תקלה משרדית".

בא-כוח המבקש הדגיש כי הבקשה לקבלת תסקיר היתה רלוונטית לשאלת הפעלת המאסרים המותנים, ומשהודיעה המשיבה על הפעלתם במסגרת ההליך משנת 2017, התייתר למעשה הצורך בתסקיר. על אף זאת, ביקש בא-כוח המבקש מבית המשפט להורות על הגשת תסקיר משלים כדי לשוב ולבחון את המלצותיו.

בית המשפט דחה בקשה זו, תוך שקבע כי ניתן להסתפק בתסקיר הקיים, המבוסס על התסקיר שנערך בעניינו של המבקש בהליך משנת 2017, חמישה חודשים בלבד קודם לכן.

8. בגזר דינו מיום 26.3.2018, קבע בית משפט השלום כי מתחם הענישה ההולם לעבירות של נהיגה ברכב תפעולי בזמן פסילה, ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח, "יכול לנוע בין מאסר בפועל, בנסיבות חמורות, לבין מאסר מותנה, בנסיבות בהן התסקיר חיובי, כשבתווך מאסר בדרך של עבודות שירות או של"צ", וזאת בנוסף לפסילת רישיון, פסילה מותנית וקנס.

במסגרת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, שקל בית המשפט את ההבחנה בין נהיגה ברכב מנועי לבין נהיגה ברכב תפעולי, כבעניינו של המבקש. כמו כן, במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, שקל בית המשפט לקולא את גילו הצעיר של המבקש ואת הודאתו בהזדמנות הראשונה.

לצד זאת, שקל בית המשפט לחומרא את עברו התעבורתי המכביד של המבקש, הכולל 9 הרשעות קודמות בעשר השנים שבהן הוא מחזיק ברישיון נהיגה, מתוכן שתי עבירות של נהיגה בזמן פסילה, עבירה של הפקרה לאחר פגיעה, עבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, ועוד. בית המשפט הדגיש כי זו למבקש העבירה השלישית של נהיגה בזמן פסילה על אף שריצה שני עונשי מאסר בדרך של עבודות שירות, ועל אף שתלויים נגדו שני עונשי מאסר מותנים ברי הפעלה.

בנסיבות אלו, סבר בית המשפט כי יש להשית על המבקש עונש חמור, שכן "דבר לא הרתיעו, הוא שב ואוחז בהגה, תוך סיכון משתמשי הדרך, ונהג בזמן פסילה ברכב, שקיימת לגביו חובת רישיון נהיגה, במקום שאינו מיועד לכלי רכב זה".

בהקשר זה ציטט בית המשפט גם את פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בערעור על גזר הדין בהליך משנת 2017, אשר קבע כי "חרף הצהרותיו והבעת החרטה של המערער, נראה כי לא הפנים את המסר ולא הפיק את

הלקח, ויש להטיל עליו עונש מאסר מרתיע מאחורי סורג ובריח".

באשר לתסקיר, ציין בית המשפט כי גם אם תתקבל הטענה לפיה המבקש לא התייצב בשירות המבחן עקב מחדל במשרדו של בא-כוחו, מקובלת עליו מסקנתו של בית המשפט בהליך משנת 2017, אשר דחה את המלצת שירות המבחן להטיל על המבקש עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, שכן אפשרות זו מוצתה בעבר, והאינטרס הציבורי מחייב הטלת מאסר בפועל.

לנוכח כל זאת, השית בית המשפט על המבקש עונש של מאסר בפועל למשך חודשיים, ועונשים נוספים כאמור בפסקה 1 לעיל.

9. מיד לאחר מתן גזר הדין ביקש בא-כוח המבקש כי בית המשפט יורה על בחינת התאמתו של המבקש לביצוע המאסר בדרך של עבודות שירות. בית המשפט דחה את הבקשה תוך שקבע:

"בשלב זה בו מצוי התיק, אינני רואה מקום להפנות את הנאשם לעבודות שירות, בפרט שניתנו מספר הזדמנויות לנאשם".

10. המבקש ערער על גזר דינו לבית המשפט קמא, כמו גם על החלטותיו של בית משפט השלום אשר דחו את בקשותיו לקבלת תסקיר משלים ולהפניית המבקש לממונה על עבודות שירות.

בערעורו טען המבקש כי יש להחזיר את הדיון לבית משפט השלום לתעבורה בעכו לצורך קבלת תסקיר חדש, שכן אי-התייצבותו במקום ובמועד שנקבע על ידי שירות המבחן אירעה בשל טעות משרדית של סניגורו. כן נטען, כי בית המשפט החמיר בקביעת עונשו של המבקש בגדרי המתחם שנקבע.

11. בפסק דינו מיום 10.5.2018 דחה בית משפט קמא את הערעור, תוך שקבע כי:

"העונש שקבע בית משפט קמא בהתחשב במכלול הנסיבות הינו סביר על כל רכיביו, ואף מקל".

בית המשפט הדגיש את עברו התעבורתי המכביד של המבקש ואת העובדה שהעונשים שהוטלו עליו עד כה, בכלל זה עבודות שירות ומאסרים מותנים, לא הרתיעו אותו מלשוב ולנהוג בזמן פסילה.

אשר לטענותיו של המבקש בדבר התסקיר, קבע בית המשפט כי היה על המבקש ליצור קשר עם שירות המבחן לצורך עריכת התסקיר, ומכל מקום, סניגורו של המבקש עצמו סבר שאין טעם בתסקיר, משהתייתר הצורך לדון בהפעלתם של המאסרים המותנים.

12. על החלטה זו הגיש המבקש בקשת רשות ערעור; היא הבקשה שלפניי.

עמוד 4

13. בבקשתו טוען המבקש כי יש להיענות לבקשה "משיקולי צדק", שכן היה על בית משפט השלום להורות על הגשת תסקיר משלים, וכי אין ב"טעות אנוש" שבגינה לא התייצב המבקש אצל שירות המבחן כדי לייתר את הצורך בתסקיר. כן נטען כי בשל תנאי הכליאה הקשים אין להורות על שליחתו של המבקש למאסר. לבסוף נטען כי בית משפט זה פסק לראשונה כי נהיגה ברכב תפעולי (מסוג "גולפית") מחייבת רישיון נהיגה רק ברע"פ 215/17 אמנון בטיה נ' מדינת ישראל (29.4.2018) (להלן: עניין בטיה) ועל כן אין להחיל פסיקה זו על עניינו של המבקש, שביצע את העבירות בשנת 2016.

14. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחים לה, אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

15. הלכה ידועה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תנתן רק במקרים נדירים, אשר מעוררים סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק. יתירה מזאת, בקשת רשות ערעור הנסובה על גזר הדין תתקבל גם היא רק בנסיבות חריגות אשר בהן סטה בית המשפט באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת.

המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים. טענותיו של המבקש נדונו והוכרעו כבר בפני הערכאות הקודמות. על אף טענותיו של המבקש בעניין התסקיר, לא שוכנעתי כי למבקש נגרם עיוות דין או אי-צדק. העונש שהושת עליו מצוי במתחם הענישה המקובל לעבירות מסוג העבירות שביצע. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

16. למעלה מן הצורך, אף לגופם של דברים לא מצאתי טעם להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא.

17. כפי שתואר לעיל בהרחבה, הבקשה לקבלת תסקיר בעניינו של המבקש נועדה לבחון את הפעלת קיומם של המאסרים המותנים, ומשהתייחר הצורך להכריע בכך, סבר בא-כוח המבקש עצמו כי אין עוד צורך בתסקיר.

כמו כן, אף אם אקבל את טענותיו של בא-כוח המבקש בדבר "תקלה משרדית" שמנעה ממנו להודיע למבקש על הזמנת שירות המבחן, הרי שבכך בלבד אין כדי לתת הסבר מספק לאי-יצירת קשר עם שירות המבחן מיוזמתו, כאמור בהחלטת בית המשפט מיום 26.9.2017. יש להזכיר בהקשר זה, כי על פי האמור בתסקיר, שירות המבחן ניסה ללא הצלחה ליצור קשר עם המבקש עצמו.

יתירה מזאת, מקובלת עלי עמדתו של בית משפט קמא לפיה משנתקבל תסקיר בעניינו של המבקש חמישה חודשים בלבד קודם לכן בהליך משנת 2017 העוסק בעבירות דומות, לא היה זה מן ההכרח לקבל תסקיר נוסף. הישענותו של שירות המבחן על בחינת עניינו של המבקש במסגרת התסקיר הקודם, בנסיבות בהן הוא נמנע מלהיענות לפניותיו של שירות המבחן, היא על כן סבירה בהחלט.

כמו כן, עיון בגזר דינו של בית משפט השלום מלמד כי הוא לא התבסס על היעדר המלצה טיפולית מצד שירות המבחן; גזר הדין התבסס בעיקר על עברו התעבורתי המכביד של המבקש ועל העובדה שעונשי מאסר קודמים שריצה בדרך של עבודות שירות וכן עונשי מאסר מותנים שהושתו עליו לא הרגיעו אותו מלשוב ולעבור עבירות מסוג זה שבהן

הורשע בעבר. משזו היתה התרשמותו של בית המשפט, נדמה כי לא היה בתסקיר המשלים שנתבקש כדי להועיל לו.

18. אף בטענת המבקש באשר לתנאי הכליאה בבתי הסוהר אין כדי להצדיק הימנעות משליחתו לעונש מאסר בפועל, מקום שבו התרשם בית המשפט כי זהו העונש ההולם בנסיבות העניין.

19. לבסוף, אני דוחה גם את טענתו של המבקש לפיה פסיקת בית משפט זה בעניין בטיה מאוחרת לביצוע העבירות על ידו, ולפיכך, לשיטתו, אין לקבוע כי נהג ברכב בזמן פסילה.

משהורשע המבקש בעבירות שיוחסו לו על פי הודאתו בכתב האישום, ולא חזר בו מהודייתו, אין ביכולתו להעלות בשלב זה טענות הקשורות לעצם ההרשעה. בניגוד לטענתו של המבקש, לעובדה שקביעת בית המשפט בעניין בטיה ניתנה רק לאחרונה, בעוד שהעבירות בוצעו על ידו לפני זמן רב, אין כל השלכה על מידת העונש.

20. לנוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו במועד ובתנאים שנקבעו בהחלטתו של בית משפט קמא.

ניתנה היום, ט"ז בסיון התשע"ח (30.5.2018).

ש ו פ ט